

כרטיס ליראלי
משיבת יסודו הכלכלי
מיום ד' חמון חש"י 19.6.50
השעה 11.15

זמני היראלי הנדוניא:
היר"ר מ.
לנדאז
יחודה
גורן
זרמא
לביא
היראלי
ריקנתי
מ.
א.
בהיר

מ.ו.נ.י.ו.:
ה"ר גריןבאורח המוסד למחקר כלכלי
שעל ידי משרד ראש הממשלה

ה"ר גריןבאורח המוסד למחקר כלכלי
שעל ידי משרד ראש הממשלה

מ.י.י. קמ"י מרכב המועצה הכלכלית
ה"ר גריןבאורח המוסד למחקר כלכלי
שעל ידי משרד ראש הממשלה

מ.ו.נ.י.ו.: המשך המשימה על המסד החדש לייש שניה

היר"ר מ. גרין:
כמות את ישיבה. אבקש את ה"ר גריןבאורח
למשך בזולק השני של הרצאה. ההרצאה
הראשונה היתה רק הרצאה כתיחה.

ה"ר גריןבאורח:
היום כוונתי לתת הסבר לסיכומי החכניה
כך שכל אחד מכם יבין ביותר עלות את
הגישא, המסקנות והחילגוריון שאריך להתאים לכל הענין והענין. כפי
שהזכרתי בישיבה הקודמת כוונתי החכניה היא להראות איך להקציב את
הון ההשקעה, את המסבך הזר, את הימריה למיניהם ואת נכסי התצרוכה,
במידה שהם באמנות, כדי להשיג שיוון משקל כזה שנוכל בהשקעה המצומצמת
להגשיל את מלוח החכניה הקליטה 800.000 נפש נוספות גם מהעליה וגם
מריבוי טבעי.

אני מבקש את החבריי לעיין בדף מס' 7
על החכניה, בטבלה מספר 1. מפרט המבליה מספר 1 להראות את הזון הביקוש

וההיצע בכל שנה ושנה. את תפחולו בשירות האוטוקיות תראו, שכל ענף כלכלה מוסיף פעמיים; יתן הרצף שורה נוספת ומעט בראש עמודה אנכית. פירוש השורה הנפקית, שהענף מליץ תוצרת לטורקיה; פירוש העמודה האנוכית, שהענף מקבל מהכלכלה אספקה, יטעון קבוצה וכו'. כדי לברר את היצור נחמל בשורה החקלאות. אחת רוצים בשורה א(1) מספר של 9,7 מליון לירות. זה מה שענפי החקלאות השונים מפיקים לענפי החקלאות חזרים. מי שמעוניין לדעת היצור מורכב מספר זה יחמל בתוכנית החקלאות דף מס' 14. שם תראו שהחקלאות מליקה, בשנת 1950 בשביל ענף הרפת 1,066,000 ל"י. טך הכל קבל הרפת גרעינים מהחלחה ומכל מיני ענפים חזרים 1,066,000 ל"י. מי שמעוניין לדעת את היצור ביצור דיון יחמל בתשומה של ענף הפלחה, אך בתשומה של ענף הרפת.

ח. לנדאו: והוא זה כולל גם את התוצרת של אנשי החקלאות?

ד"ר גרינבאום: לא. זהו השבון היצור בלבד. התוצרת של המשטחה החקלאית נכללת בתוצרתה כללית. את כן, הסכום של תוכנה החקלאות הוא 8,200,000 ל"י (דף 14) מתחת למספר זה תראו את סעיף ההקטנה בסך מליון וחצי לירות. שני הסכומים הללו נוחים לנו את הסכום 9,7 מליון ל"י המוסיף בטבלא מספר 1. (עמוד 7).

מספר שני המוסיף בטבלא מספר 1, במרובע א, הוא 7,2 מליון ל"י. פירוש הדבר שענפי החקלאות השונים מוכרים לחרושת גרעינית, שמן, פירות וירקות לענפי השמורים בסך של 7,2 מליון ל"י. מי שרוצה לעמוד על פירוש הדבר, אני מסנה אותו טוב לעמוד מספר 14, אשר בו ישנה התפוקה לחרושת. שם תראו, שענף הרפת נוהן חלב בסך 1,674 מליון ל"י; ענף הדיגדג 5 אלפים לירות וענף חצאן 14 אלף לירות. מובן שהסך 7,2 מליון ל"י הוא מחירי המשק ואינו כולל את דמי התינוך ודמי ההובלה.

יתכן, אם ברצונכם לדעת מהי התשומה לחרושת מאחלקאות, ותפחולו בתוכנית החקלאות.

ש. לבית: מה זה תשומה?

ד"ר גרינבאום: אמלה תשומה לירות מהמלה תשומה לב. לכל פעולה משקית היא כמולה; מצד אחד למי אפשר למכור ומצד שני מבין אפשר לקנות. מבין אפשר לקנות יוצרי תשומה. כל החקלאות זקוקה לזבליות ולחם עבודה כדי להתיק משהו ומצד שני זקוקה החקלאות לטורקיה, צרכים וענפי חקלאות אחרים כדי למכור את התפוקה. דומני שהקשר כאן הוא משהו מאד.

התפוקה ליצוא. (עמודה 8 בטבלה מס' 1) את מעניין אותכם הרבה היצוא. אבקשכם לעיין בעמוד 15 התוכנית החקלאות. שם תראו שלפי התוכנית ישנן החקלאות קטנות של יצוא ירקות, שהחלנו לשווק על ידי אוירונטי. את המקום הראשון תופס מרי האדר וישנן החקלאות קטנות של יצוא דבש ופרחים אשר בהם תולה משרד החקלאות תקוות רבות.

ה. מורדר: אני רואה הגדלה ניכרת של המרדפנות ב-4 השנים הקרובות. ברצוני לדעת על מה מבוססת הגדלה זו, כי עד כמה שאני מבין נחיקרות חדשות אינן באות בתשכון.

ד"ר גרינבאום: משרד החקלאות שלנו מתעטב בחקלאות תפוקה

הפרי מי-50 תבות בערך ל-80 תבות בדרך לדונם. ונמסרות ודלות
במדינת קנדיה בלבד. דרך אגב, הממשלה התחדשה להחליט כי פרי רק בעבור
6 שנים; זאת אומרת שהנמסרות התחדשות לא יליות בתשומן ביחס ליצור
בתקופת 4 השנים.

ה. מורדר: שאלתן המדויקת היא, אם זה יעשה על ידי
שווקי חדשים, או על ידי המבית הפרדסיים.

ד"ר גרינבאום: רק הודעה לעליית הפרי ל-50 תבות לדונם
בשנת 1950 ל-80 תבות לדונם בשנת 1953.
כי האפשרויות למכור הן רבות. ברצוני להזכיר לכם, שכבר בשנה שעברה
לא יכולנו למלא את כל הזמנות ובודאי לא את הזמנות האירופיות.

הון לאומי 3,3 מליון ל"י (מרוכז 10,10
בטבלה מספר 1) פירוש הדבר, שהתקלחות בתור ענף מעלה את ערך הנמסרות
הקבועים של התקלחות גובה של 3,3 מליון לירות. אם תפחלו בעמוד
16 של תכנית התקלחות, תראו שהשקעה מסתכמת במליון שמונה מאות
אלף לירות בשנת 1950, ומאז מליון לירות העלתה ערך הפרדסים, והיתר
מכובל בין ענפי התקלחות השונים. עכשיו, נשאלת השאלה, מדוע מופיע
בטבלה מספר 1 הסכום 3,3 מליון ל"י ולא 1,8 מליון ל"י. אם כן, ההפרש
הוא בהשקעה והשקעה ביעור כוללת גם השבתת קרקע, ומוסיקה בפעיק מיוחד.
שני הפעיקים יחד נותנים 3,3 מליון לירות. נא להבין בהון אומי
הון לאומי. ההון הלאומי אינו כמו הון הקק"ל או קה"ל. הון לאומי
הוא, תוספת ערך.

ש. לביא: אם כן; למי דעתי, טיוב הקרקע צריך להכנס
גם לתק"ל לעושר הלאומי.

היו"ר מ. בדר: זה לא אובייקט למכירה.

ד"ר גרינבאום: הפעיק האחרון בשורה האופקית הוא -
התצרוכת, הכולל את כל גלה המוצרים
שהתקלחות מספקת דרך צנורות המסחר, וללא תנוך מסחרי לצרכים האחרונים.
זאת אומרת, הפעיק אינו כולל את כל גלה המוצרים הזקוקים לעבוד
נוסף. לדוגמא: חלב ניגר כלול בפעיק זה אך התוצרת שנעשית מהחלב
הניגר כלולה בתפוקה לחרושת. במלית אחרות פעיק זה כולל: חלב ניגר
ביאית ירקות וכו'. כן כולל פעיק זה את התצרוכת שמספקות התקלחות
צולקות בעמנו. זאת אומרת, שתצרוכת הקבוצים בתקלחות כלולה גם כן בפעיק
זה.

אחת הגישות מתייחסת לכל יתר השורות, אבל
דומני שצריך להוסיף אי אלו תוצרים למקרים הבאים: א. הממשלה.
הממשלה כוללת גם את הרשויות המקומיות ומחוזות גוש שיש לו תפוקה
והשומה כמו לכל יהידה כלכלה. נשאלת השאלה מה היה התפוקה של הממשלה,
תפוקת הממשלה היא, השירותים שמספקת הממשלה לאזרחים; שירותים אדמיני-
סטרטיביים, שירותים סוציאליים, שירותי תחבורה, שוטחי בית הדין וכו' וכו'.
מבחינה עקרונית אין זה חשוב אם אני משלם בעד השירותים בצורה זו,
שאני קונה בול דואר בעד הובלת המכתב, או אם אני משלם בעד השירותים
של איזה מקיד היושב בממשלה, כי המקיד מקבל מסכורת ומספח בעניינים
הנוגעים לאזרחי המדינה.

מבחינה עקרונית צריכה הממשלה לבנות את התפוקה שלה לפי הנתונים
הבאים: באיזו מידה יש לזקוף את שירותי הממשלה לענפי הכלכלה; באיזו
מידה נהנת החקלאות משירותי הממשלה, באיזו מידה נהנת החרושת מפעולות
הממשלה וכו', אבל דבר נוסף, לצערי, הוא בלתי אפשרי במצבנו הנוכחי,
כי עדיין אין ניתוח מפורט של שירותי הממשלה; קשה מאד לתפוס איזו
תועלת ישנה לחקלאות ממשרד החקלאות. דבר זה קשה לא רק אצלנו, אלא גם
בארצות אחרות. ידוע שזו היא גישה נכונה, אבל חדלנו ללכת בדרך זו,
היות ואיננו מספיקים לתפוס את הפעולות לפי ערכם הכספי. משום כך
סקנבל, וגם אני הלכתי בדרך זו, לקחת לא באיזו מידה נהנה ענף מסוים
מפעולות הממשלה, אלא באיזו מידה משלם הענף לממשלה בצורת מסים, וסכומים
אלה מופיעים בטבלה מס' 1. מרובע ז' מופיע בתור תשלום החקלאות.
דבר זה אינו מדויק, כי סוף סוף יש מס על הרכוש החקלאי, אשר לפי הצעת
התקציב צריך להכניס 150 אלף לירות, אבל היות והסכום הזה אינו מזדהה
עם תשלומי החקלאים, כי בכפר יש בעלי בתים וכל מיני אנשים אשר
גם הם משלמים את המס הזה, מחקתי את הסכום, כי לא כדאי להכנסת לדברים
קטנים.

א. בהיר: כפי שאמרת, הפרינציפ הוא; מה משלם הענף
לממשלה, אבל המדובר הוא רק על מסים
ישירים. מדוע, אם כן, אין כאן כל בטוי למס ההכנסה שמשלמת החקלאות?

ד"ר גרינבאום: אנשי החקלאות אינם משלמים מס הכנסה בתור
יצרנים, אלא כיותר האנשים ולכן מס ההכנסה
מופיע בשורות בעמוד התכנית של כל האנשים. מס ההכנסה נגבה לאחר
שנגמרו כל הפעולות המסקיות. נניח, למשל, שאני בעל מניה של ביח"ר
"לודזיה" ואת מס ההכנסה אני משלם על הרויידנדה שאני מקבל מהמנייה,
אבל אני אינני יצרן כי אם מעין בעל רכוש.

א. בהיר: את ה-61 מליון ל"י, אתה לוקח כהכנסת
הממשלה מסמים ישירים?

ד"ר גרינבאום: סכום זה כולל גם את המסים הבלתי ישירים.

א. בהיר: הכנסת תקציב הממשלה היא פחות מ-61
מליון לירות.

ד"ר גרינבאום: זה כולל גם את הרשויות המקומיות.

א. בהיר: אם כן זה, צריך להיות יותר מ-61 מליון ל"י.

ד"ר גרינבאום: למעשה זה יותר, היות ויש כפילום. בהכנסות
הרשויות המקומיות שהן בערך 16 מליון ל"י
יש בערך 6 מליון ל"י שחציתם - הוא, הקצבות הממשלה וחצי הלואות
שהרשויות המקומיות מקבלות ממקורות שונים.

ח. לבדאו: לפי טעיף ז', תקוקת הממשלה לגבי החרושת
היא 10 מליון ל"י. בתקציב הממשלה מן
החרושת מופיע הסכום של 3,7 מליון ל"י. אם כן ישנו הבדל של למעלה
מ-6 מליון לירות. ברצוני לדעו, במה מתבטא הבדל זה.

ד"ר גרינבאום: 10 מליון אלה הם תשלומי החרושת לממשלה
והם מורכבים בראש וראשונה מבלו. נוסף

א.א.

כולל סכום זה גם מכס מסוכר. בדרך כלל אין אצלנו מכס על חומרי גלם לחרושת ולחקלאות חוץ ממקרים יוצאים מן הכלל. מקרים יוצאים מן הכלל אלה גם כן כלולים ב-10 מליון ל"י. הסכום של 3,7 הוא לגמרי אחד ואגע בו כאשר נדון על תרומה של הענפים.

היו"ר מ. נדר: אני מבקש את החברים לא להפסיק את ד"ר גרינבאום.

ד"ר גרינבאום: הסכום 3,7 מליון ל"י הוא, אומדנה די גסה של קצוות הממשלה בתוצרת החרושתית. זאת אומרת הזמנות הממשלה בבתי הפוס, במוסכים לתיוון סכוניות וכו'.

הסכום 3,4 מליון לירות (מרובע ז, 4) כולל את המסים לעיריות

הסכום 5,3 מליון לירות (מרובע ז, 5) כולל את המסים / שולמת התחבורה. זה כולל מס על בנזין, צמיגים בלו ומכס.

הסכום 1,7 מליון ל"י (מרובע ז, 9) כוללמסי דלק עבור אניות, אוירונים ובתי חרושת, ומסי הדלק לתחבורה היבשתית כלולים בסכום 5,3 מליון ל"י (מרובע ז, 5).

הסעיף הון לאומי בסך 2,6 מליון ל"י (מרובע ז, 10) כולל מכס על נכסים בעלי קיימה כגון: מקרים, שעליהם גובה הממשלה מכס, או בלו, או מס מותרות, או 3 הדברים גם יחד. אומדנה זו מבוססת על השיעורים שהיו בשנה שעברה.

הסכום 37,5 מליון ל"י (מרובע ז, 11) כולל את כל יתר התשלומים לממשלה: לירות דומה, מסים יבשתיים וכו' על נכסי תצרוכה.

שורת ההון הלאומי (שורה י') מסתכמת בסך של 33 מליון ל"י הכולל בלאי על נכסים; מזה 8 מליון בלאי על סכוניות ובתי חרושת, בתי מלון ובניינים מסחריים; 2,5 מליון ל"י בלאי על סכוניות, כלומר, תחבורה; 8 מליון אומדנה די גסה על הבניינים ועל כל רכוש הממשלה. לצערנו אין לנו דשימה מוטטכת של כל הרכוש הממשלתי, לכן חיטבתי את הסכום לפי אומדנה גסה.

מ.מ. בהיר: מהא צמאי הבלאי בתקציב הממשלה?

ד"ר גרינבאום: אינני יכול לענות לך, כי אינני יודע.

10 מליון זה בלאי על בתי מגורים ועל גם נכסי תצרוכה בעלי קיימה. ללב אומדנה גסה מאוד, היות ומיה מסד לא רק לאסוד את ערך הבית, אלא גם רבוי הגישות בהן אפשר לעשות זאת; אפשר לאסוד את ערך הבית לפי שעלה פעם, או לפי המחיר שאפשר למכור אותו, או להשוות אותו עם הקמת בנין חדש.

כל הסעיפים הנ"ל מהווים למעשה את הוצאות היצור. שורה י"ב שווה בכל סעיף וסעיף לעמודה 12. את התפקה של החקלאות קבלנו על ידי כך שעשינו אומדנות של תפוקת הפלחה, הרפת הלול, הדיג וכו', והגענו לסכום של 58,7 מליון ל"י המצויין בסוף העמודה. סכום זה הורדנו את הסכום של השורות 1, עד 1, וקבלנו את סכום ההכנסה הלאומי 303,2 מליון ל"י. גם ההכנסה של מסק חקלאי יוצאת מתוך הפרש בין מה שהמסק החקלאי קבל בעד התוצרת ומה שהוציא עבור עבודה וחומרים שונים; כלומר, הפרש זהה ההכנסה, אשר בכלכלה קוראים לה רווח. אצלנו כוללת ההכנסה לא רק את הרוח בלא גם את העכר, המסכורות ואפילו את הרבית שמשלמים לבנקים. אלה היו ההסברים לתפוקה של הענפים

הענפים השונים. (טורות אופקיות).

ועתה, מליים מספר להסבר התשומה (עמודות אנוכיות). כדוגמא, ניקח שוב את ענף החקלאות. (טרובע א, 1). כמובן שהתשומה, מה שענף החקלאות מקבל מיתר יצמי החקלאות, מוכרנו להינתן אותו דבר מה שטפס ענף החקלאות, אבל גויימה שונה; מי שמעוניין לנתח אורך הסכום 9,7 מליון ל"י מורכב מענף הצדדיים, צריך לראות פעם את טעיף התפוקה לחקלאות ופעם את טעיף התשומה החקלאות קוואז יוכח, שהרעיונים ההולכים מהפלחה, הולכים גם ללול בו בזמן שאמלחה מקבלת מהחקלאות לא רק גרעינים, אלא גם עבודת שוטוריים, בהמות וכו'. כשהם סך השקוהאבל ההרכב הוא שונה בתשומה ובתפוקה.

המהנבץ ב; 1 מהווה את קניות החקלאות מהחרוטמגוזאת אוטרת שהסכום 3,9 מליון ל"י כולל את הקניות סכומי החרוטת כגון: דשנים וכו', אבל בשאלת השאלה איפה נכללים דמי ההובלה ודמי התיווך. אם כן, דמי ההובלה והתיווך כוללים במרובעים 1,1 ו-ה, 1 מהווים את הסכומים, שהמוצרים והמיטובאים משלמים במקרה של חומרי גלם ואת הסכומים שמשלמים קמעונים במקרה של חומרי תצרוכת.

מרובע ו, 1 מלכח את השירותים שהחקלאות זקוקה להם כדי לטפק את התפוקה כגון: חברות מסוח, בטוח בהמות וכו'.

מרובע ח, 1 ייבנה בסך 7,5 מליון ל"י כולל את חומרי היבוא ההולכים לחסרין החקלאות כגון: דשנים שקונים תנו"ל אצל החלפוןעלמח דמי ההובלה, כי דמי ההובלה נכללים בטעיף חנו.

ג. נחיר: סה כחוב שהתחבורה מהווה 0,8 מליון ל"י צה חומרי שהמשק החקלאי משלם בעד הובלה חרומים שהוא צורך בעצמו 800 מליון ל"י.

ד"ר גרינבאום: סכום זה כולל רק את הובלה היצור והקני החוסק, ואינו כולל הובלות אחרות.

א. בחיר: האם זה הסכום הכללי שהמשק החקלאי משלם להובלה?

ד"ר גרינבאום: סכום זה כולל לא רק מסק מעורב, אלא גם פרדטנות, והשנה-גה יעור.

חיו"ר מ. ברד: אני מבקש את החברים לעיין בחוברת ורק אז להגיש את שאלותיהם בכתב, כדי לא להטריע לד"ר גרינבאום בהסבריו.

ד"ר גרינבאום: נדמה לי, שהחומר שנחתי לתשומה לחקלאות מסתיין כדי להגין גם את התשומה לתרוטת וליוור הענפים, כי הגישה היא ארוה גישה לכל הענפים. אבל בראוני להומיק מליה מספר לעמודה 7 י המשלח.

התשומה לל המשלח מורכבת, כמו כל ענף אחר במכללה, מענף חלקים; המשלח צורכת חומרים כגון: דברי דמוט צומל לבתי הספר, מדיה לשוטוריים וכו' ומצד יוני המשלח מעטיקה ספיק די גדול של סקידים. כוונת ללך הוללה העמודה בטעיף י"א גם את השוכר שמשלמו המשלח לצבא המדיני י צבא הקבע.

עמודה 10 מראה את החון הלאומי, או יותר נכון את העושר הלאומי. לפי שכבר אמרנו העושר הלאומי מקבל מהקלאות את העלאה ערך המטעין, העגלות שמגדלת החקלאות וכו' מהחרושת מקבל העושר הלאומי את כל תפוקת הרהיטים כמו, למשל, מקוריות; את כל התפוקה של הכבשים שאינם נכנסים בצורת תצרוכה שוטפת, מי מי שקונה לו מקרר, בכל אופן במצבנו אנו, עושה השקעה. בתמריקה מוענייה, שנכסי תצרוכה לשמוש ממושך, נריכזי להכליל בחשבון השוטף, אבל אני חושב שדרגת החייב שלנו אינה כל כך גבוהה שכל אחד יכול לקנות לו מקרר כשנש הוא קונה כיכר לחם או חליטה, ולכן במקרה זה המקרר הוא - נכסי השקעה. זוהי הגדרתי אשר אפשר לשנות אותה בקלות. זאת אומרו, מי שאינו מסכים לקרוא לזה השקעה, יכול לעשות את השנוי, להוסיף לתצרוכה השוטפת את סך הקניות מסוג זה המתחכמות בכמות של 19 מליון ל"י. מי שמעונין לקבל את השקעה בלי הנכסים האלה צריך להשתדל את ה-19 מליון ל"י.

מרובע ג, 10 כחול (מ"י) עמ"ק, בסך 65,2 מליון ל"י. כל תפוקת הבניה היא השקעה, ובכך זה כלול לא רק בחיוב חדשים אלא גם תיקונים ושינויים בבתי הקיימים.

מעיף המחתור (מרובע ד', 10) ומעיף החתבורה (מרובע ה, 10) כוללים את הוצאות הצורך וההובלה, מנפיל ומבית החרושת עד בית הקונה שהמוכרים והמובילים מוסיפים לנכסי השקעה.

המכונות היבוא של נכסי השקעה (מרובע ח; 10) 25,2 מליון ל"י כולל את הדרושות להשקעה בכל ענפי הכלכלה, חרושת, חקלאות, שירותים וכו'.

עמודה 11 תצרוכה ותשלום מהיבוא ישיר בסך 289,8 מליון ל"י מראה את התצרוכה לפי מקורות האספקה. מי שרוצה יכול להוסיף לכמות זה עוד 19 מליון ל"י עבור מקוריות, רהיטים וכו' ויקבל את התצרוכה היותר גבוהה, אבל אצלנו ממליץ לעשות זאת. עלינו להקים לעוליה בחיוב חדשים, ואין ספק שבחייב אלה ה השקעה. אינני רואה כל סיבה להבדיל בין בית לבין כסא, שולחן ומקרר. משום כך, אני חושב, שאם מבימים על הבית בהשקעה מן ההגיון להצאתה גם את הציוד שבדירה בהשקעה.

אני מקווה שההחבריה שנחתי למבלה מספר 1 יאפשרו לכוון להבין את יתר הטבלאות, המהוות את מאזן הכלכלה הלאומית לשנים - 1951, 1952, 1953.

אנו עוברים עתה לטבלה מספר 2 - ההרכב המקצועי של הישוב. (עמוד מספר 14).

טבלה זו מראה את ההרכב המקצועי של המטרנטיים בכל אחת משנות הפיות. הוצאות הטבלה הן הוצאות של תכנית הפיות בכל ענף וענף. למספר 73 אחוז מטרנטיים בחקלאות בשנת 1940 הגיעו כחוצה מקרי הפיות לענף הרפת, המלחה וכו' פלות התעסוקה ביעור ובהטבתת הקרקע, לפי מספר ימי העבודה שהם נותנים, מחולק בימי העבודה שכל מטרנטי נותן.

אני הנתתי טחור המטרנטיים בשנה הראשונה יהיה - 39, בשנה השניה - 38, בשנה השלישית - 37 ובשנה הרביעית - 37. אחוז המטרנטיים ולוי בכל ארץ בין יתר הגורמים בגורם חשוב מאד והוא, הרכב המשטחה של האוכלוסיה. היות ובסוף תקופת הבנות תהיה הישוב עוליה חדשים, והיות ואיננו יודעים כמה יבואו מכל ארץ ומה יהיה ההרכב המשטחתי של עוליה אלה, איננו יכולים להגיע לידי אומינה מדויקת. הדבר היחיד שאנו יכולים לתאר לעצמנו, והוא הוצאת המחקבל על הדעת, שהעליה תבוא מארצות אשר בהן מסמכות היהודיות הן בעלות הרבה ילדים. משום כך מתקבל על הדעת, שבשנים הבאות אחוז המטרנטיים בחוף האוכלוסיה

עלול לרדת.

עומד, למוטג מפרנסו בדרך כלל יחידות מפרנסו היא, 250 ימי עבודה, אבל יש יוצא מן הכלל וזה בענף התקלאות בענף התקלאות אני מבדיל בין שני סקטורים: סקטור התקלאות העובדת וסקטור העבודה השכירה בתקלאות. התקלאות כוללות היות לא רק פרנסות אלא גם פעולות יעור והשבתת קרקע, אשר בהן אני מניח, בתור מסתם, גם כן 250 ימי עבודה. לעומת זאת בתקלאות העובדת אני לוקח בתור יחידת דיוור 165 ימי עבודה ייחידות מפרנסו, כי בלבד ציטת העבודה "הפרודוקטיבית" כפי שקוראים לה - היא רק 156 ימי עבודה, היות ואיש הקבוצה מוציא עוד 90 ימי עבודה למכתמה, מתפרה, טמירה, חיפול בילדי וכו'. במליט אחרות, אני לוח בתור מפרנסו תקלתי איש העובד $\frac{2}{3}$ בעבודה מכניסה ו- $\frac{1}{3}$ במירווחים שהם כאילו פדיון פנימי של הקבוצה.

הערות, שטובות, הערכת הממוצעת

של היטוב מובנות, אולם ברצוני להוסיף הערה. עומד אחד כתב, איש ליקוי בכנייה, בזה, שאחוז המפרנסים בחרושת והתכנסה מחרושת, באופן יחסי, אינו עולה על 18% בתקופת הכינות, בו בלמן, שאחוז המפרנסים בתקלאות עולה מ- 15,6% ל- 21,6%. ההבדל להתפתחות המהירה של התקלאות הוא בזה, שאנו זקוקים להתפתחות מהירה של התקלאות. בתקלאות יש אפשרות להתפתחות מהירה, כי יש לנו הרבה קרקע המוכנה פחות או יותר לעבוד, ההסבר להתפתחות האיטית, האלי, הלא מפקיקה של החרושת הוא בזה שהון ההשקעה העומד לרשותנו, הן כהו"ל והן מהתפרוץ המנימי, הוא מוגבל, ובמידה שמשומשים בו לשיכונים הנחוצים לנו, למיתות התקלאות ולהשקעה, באותה מידה אין לנו הון השקעה לחרושת. גורם שני להתפתחות האיטית של החרושת הוא, הון ההשקעה מהו"ל. אין מסך שכל אחד מסכים לכך, שעלינו למשוך הון השקעה מהו"ל במידה מקסימלית, אבל הנסיון בעבר אינו מרשה לי, בתור מתכנן, להניח, שנצליח בעתיד הקרוב למשוך הון מהו"ל במסדה כל כך גדולים, כפי שאנו רוצים. גורם שלישי להתפתחות האיטית של החרושת הוא בזה, שכדי להקים תעשייה וביחוד ענפים חדשים יש צורך בהכנות מרובות, במנהלים, במנהלים טכניים ומתחרים, במומחים, בנדיקת שווקי היצוא וכו'. אנו יודעים שעובר זמן רב עד שבתי החרושת שלנו מגיעים לטוריהם. משום כך, יכולה התעשייה שלנו להתפתח בקצב יותר איטי מאשר התקלאות. בתקלאות ישנה חנאיט שאינם, למשל, בענף החימיה; עד אשר מגייסו אנשים אשר יודעים לבנות בית חרושת הזה עוברת לפחות שנה. דבר זה ביחד עם אי-רצון המסקיעים בהו"ל להשקיע את הרכם בארץ, אינו מאפשר לנו להניח שהחרושת תפתח במהירות גדולה, וביחוד ענפי חרושת חדשים, כשנשטמתפתחת התקלאות.

עומד, נעבור למבלה מספר 3 - התפתחות

הכלכלה הלאומית. (עמוד 15).

שורה ראשונה משקפת את ההכנסה הלאומית

כפי שהיתה מתחמת בטורה י"ב במבלה מספר 1 (מאזן הכלכלה הלאומית עמוד 7) בכל אחת מהשנים. זו היא ההכנסה של כל בני האדם בישראל לפני ששילמו את המסים הישיריים. כדי לדעת כמה אבולוימטהאקראיים להוציא, אני מפתיה מזה את השלום המסים הישיריים ומקבל את ההכנסה הפנויה העומדת לרשות כל פרט לאחר ששילם את מס ההכנסה וכו'. מסכום זה אני מפתיה את התצרוכת, הנבדלת מהסכום שמוסיף בטבלה מספר 1 (מאזן הכלכלה הלאומית עמוד 7), כי הפחתתי את המסים הישיריים, ואני מקבל את התסכום אשר מגיע בשנה הראשונה ל- 13,4 מליון ל"י שהם 4,4% מההכנסה הלאומית. כפי שאחט רואים בטבלה זו יעלה תסכום הפרט לא רק באופן אבמלוטי אלא באופן יחסי. בשנה השניה יהווה התסכום 8% מההכנסה הלאומית, בשנה השלישית 10% ובשנה הרביעית 13,7%. זאת אומרת, שסך התסכום יגיע במסך 4 השנים ל- 155 מליון ל"י בשנה הראשונה הנתתי תסכום יותר קטן, כי התסכום הוא שאלת חנוך, בכל אופן במידה שהתסכום אינו בא מרצוקתחוב של בעלי ההכנסה. הממשלה יכולה להכריח את האזרח לתמוך במך בזה שהיא תאפשר לו לקנות פחות, זאת אומרת, את אני מרויה 70 לירות לחודש ואני יכול לקנות רק את המנות הקצרות של ד"ר יוסף אכולליות לא רק את מצרכי המזון הכלוליים כיות, אלא את כל מערכת התצרוכת, הרי אין לי על מה להוציא את

הכנסותי. אנו אוכל להוציא רק 60 ל"י, ור"י אני מוכרח לחסוך 10 לירות, ואותן אני יכול או להכניס לבנק, או לחתוביה בעיה. נדמה לי, שבישיבה הקודמת כבר עמדתי על כך, שאם אני רוצה גיזה ואת לא האוצר יכול להשתמש בחסכון זה.

ת. לנדאו: זה לא בדיוק כך.

ד"ר גרינבאום: על כל סניף, אמירות אובייקטיביות קיימת, כל זה אמור ביחס לחסכון פרטי.

הכנסות והוצאות הממשלה והרשויות המקומיות מוסיפות בטבלה בשורה 14.

בשנה הראשונה הנחת, שהוצאות הממשלה והיינה רק הוצאות שוטפות ועוד אחזור לבעיה מדוע לא הכנסתי טה את הוצאות על תקציב המיתוח ועל תקציב הבטחון. על כל סניף הנחתי שבשנה הראשונה תהיינה הוצאות הממשלה שקולות כנגד ההכנסות. אני מציב את המטרה, שהממשלה צריכה להעלות בעיקר את המסים הישירים כדי לקבל עודף הכנסה של 5 מליון ל"י בשנת 1951; 14,8 מליון ל"י בשנת 1952 ו-20,1 מליון ל"י בשנת 1953.

החסכון של המסק הפרטי ושל הממשלה גם יחד מהווים את סך החסכון של הכלכלה המסתכסכת בפעם 15 של הטבלה מ-4,4% בשנה הראשונה ל-18% בשנה האחרונה. בזה מתקרב החסכון שלנו לשיא החסכון שהיה באנגליה ובאמריקה, אשר בהן חסכו בשנות המלחמה כאשר היה קיצוב, על כל סניף באנגליה, 20-25% ברצוני לומר, שאחוז החסכון אצלנו -18% אינו נמוך ביחוד כאשר אצלנו ההכנסה האבסולוטית היא ההכנסה הריאלית. תולי לא מתלית ההכנסה הריאלית באנגליה, אולי שליש ההכנסה הריאלית באמריקה, אבל ככל שההכנסה הריאלית יותר גבוהה ומשפרת החסכון גם היא יותר גבוהה. עלי להדגיש שמטרת החסכון אצלנו הולמות את חומרת מצבנו, את הצורך לגייס הון במידה מקסימלית.

עכשו לשאלה, מדוע לא נכללו בהוצאות הממשלה והתקציב המיתוח ותקציב הבטחון, וקודמת כל מדוע לא נכלל תקציב המיתוח, בודאי נוכחתם שהגישה של החכניה היא גישה ריאלית. החכניה לא על תנועות הסחורות והשירותים ולא על תנועות הכסף; החכניה עוקלת כמה מוציאה כל ענף בחור חסוקה לענפים אחרים, וכמה הענף מגייס מענפים אחרים בחור חסוקה. לפי גישה זו יונא שבוענף הבניה יש חלק ניכר של שיכון, במידה שתוקף הבניה כוללת שיכונים שהממשלה או הסוכנות ממנות אותם, באותה מידה כוללת החכניה את תקציב המיתוח, תקציב המיתוח כלול בסך ההשקעה של כל שנה ושנה, ומשום כך אין צורך להשתמש אתל העד הכספי של תקציב המיתוח. גישה זו נראית מוזרה במבט ראשון, אבל תושבני שאם אדגום אותה אפשר יהיה להבינה, ממון תקציב המיתוח נעשה על ידי כך, שמר קטלן חותם על שמה מקרקעים או על שמרי התחייבות ועל סמך זה מקבלת הממשלה אשראי בטקדונות אשר בהם משתמש מר זגלי ורוטה בבנק אמ"ק שהוא משלם לקבלן בנין 100.000 ל"י ובכסף זה קונה הקבלן מלט. התשלום לקבלן כלול בתשלום הבניה. התשלום לפועלי הבנין כלול בערך המוסף שענף הבנין משלם. זאת אומרת, שכל פעולות הממשלה בקשר למיתוח משחקות בתהליכים הריאליים. התהליכים הריאליים כלולים בחכניה בתקציב ההשקעה או בפעולות השוטפות של הממשלה כך שהטרנסקציות הם חסיות אינן נחוצות כדי לבטא את התהליכים האלה. כפי נחאר לעצמנו שמר קטלן חותם על שמר התחייבות ולא משתמשים בו, יונא שהשטר הוא חתימת נייר שאין לה ערך. הכלכלה מרואה, שרק במידה שהשטר מוצג למעולות מעשיות ריאליות, רק אז יש לו ערך. בכלכלה הקופתית ההשקעה לקניות מהחרוטה, או לשכר עבודה, או להשקעה במוסף של דבר, במליות אחרות, החכניה כוללת את תקציב המיתוח רק למאורה, אבל למעשה היא כן כוללת אותם בהשקעה, בתשלומים על חשבון הערך המוסף לפועלים וכו'.

ביחס לבטחון, כוללת התכנית רק את אלה הקניות של הממשלה ושל משרד הבטחון הנוגעות לכלכלה המקומית, כי נניח, למשל, שקניות אירון קרב חקטיב הבטחון, אבל אירון קרב זה אינו משמיע בכלל על הכלכלה בארץ, אלא רק במידה שמוקנים אותו בארץ. במידה שהאירון זקוק לבניין זה מתבטל, כי בניין כולל את הצרכים הצבאיים. אולם קניות אירון כשלעצמה אינה מוסיפה להשקעה, כי אירון הקרב אינו מוסיף להשקעה הלאומית. משום כך, מבחינה עקרונית כוללת התכנית גם את חקטיב הפיתוח וגם את חקטיב הבטחון במידה שחקטיב הבטחון משמיע על הכלכלה הישראלית.

עתה, נתאר למבלה מספר 3 - התפתחות הכלכלה הלאומית (דף 15). סעיף 21 בטבלא זו כהווה טיכום של מאון שחר החוץ על היבוא והיצוא; יבוא לא רק של סחורות, אלא גם של שירותים. יבוא שירותים כולל את השליחיות הנוסעים לחוץ לארץ. לעומת זה החיריב המבקרית בארץ הם מעין יבוא סמוי. היבוא כולל את כל הפעולות השוטפות העולות לנו מטבע זר כגון: א. קניות סחורות מחו"ל; ב. תשלום רבית על הלוואות מחו"ל, תשלום דמי ביטוח (חברת מגדל משלמת עבור ביטוח במרינ) וכו'. כפי שאחם רואים ההטרש, עודף היבוא מזדהה עם יבוא ההון הדרוש לנו.

עתה, נבקשכם להניח לרגע את סעיף 21 ולעבור לסעיף 22 - ההשקעה ברוטו. ההשקעה ברוטו לפי טבלה מספר 1 מגיעה לסך של 125.200 מליון ל"י, אם נפתחה מזה את הבלאי בסך 32,700 מליון ל"י - תשאר השקעה נטו. השקעה נטו זו היא תוספת לעושר הלאומי בכל שנה ושנה. מדוע יש להוריד את הבלאי מההשקעות ברוטו? נניח, ש-20 בעלי-בתיב אינם מחדשים את בתיבתם היות ולא כדאי להשקיע בהם תיקונים. את הבלאי של הבתיב, אשר כל אחד עולה 20 אלף לירות הוא - 5% זה אלף לירות לכל בית ו-20 אלף לירות לכל הבתיב. יוצא, אפוא, שההון הלאומי פוחת ב-20.000 ל"י. לעומת זה אם מישהו מקים בית חדש, שעולה 20 אלף לירות, הרי תוספת זו של 20 אלף לירות שקולה כנגד הזנתה 20 הבתיב שלא נעשו בהם תיקונים, ולכן בחשבון הסומי העושר הלאומי אינו עולה. כל זה מסביר לנו שאריך להוריד מדי שנה בשנה את הבלאי של כל הנכסים הקיימים מההשקעה ברוטו וזה מקבלים את ההשקעה נטו אשר היא תוספת להון הלאומי.

נשאלת השאלה כיצד לממן את ההשקעה נטו. זאת אמר לעשות בשתי דרכים: ורק בשתי דרכים; או שמשתמשים בחסכון הפנימי של הארץ, או שמשתמשים בחסכונו חו"ל המועברות ארצה, בצורה יבוא הון. שתי דרכים אלו מתחלפות; באותה מידה שאנו נגדיל את החסכון הפנימי נהיה פחות תלויים ביבוא הון מחו"ל. משום כך, המגמה היא להגדיל את החסכון הפנימי, כדי להוריד את תלונו ביבוא הון מחו"ל וזה מתבטא בסעיף 23 - יבוא-ההון נטו הדרוש - המטרה את יבוא ההון נטו, את החסכון הפנימי, גם של המרמים וגם של הממשלה, עם ההשקעה נטו.

בצמוד 10 תראו את חלוקת ההכנסה הלאומית באחוזים בכל שנה ושנה.

סעיף 4 (צמוד 16) מפרט את מימון ההשקעה נטו בכל שנה. הטבלה מראה באיזו מדה השקעה נטו מסוננת על ידי חסכון פרטיים, עודף הכנסות הממשלה וכו' מהו העודף אשר על-לנוקבניגוד לרצוננו - צריכים לגייס מיבוא הון. עובד זה אשר עלינו לגייסו מיבוא הון יורד מ-85,5% בשנת 1950 עד 45,4% בשנת 1953. אני חושב שאם נזיג מטרה זו, הרי יהיה זה היטג רב. במלים אחרות, אני חושב שאלה המוענים, שנוכל להגיע לחסכון יותר גדול - יתאבזבו. אנו נצטרך לגייס מאמנים גדולים כדי להשיג אפילו את המטרה הזאת.

היו"ר מ. בדר: לדעתי, שתי ההצעות שמסמנו מפי מ"ר גרינבאום חייבות להספיק כדי שכל אחד

מאחר ויקרא את התכנית ויסכם לו את שאלותיו ועל ידי כך נוכל להכנס לדיון בתכנית בעוד שבועיים ולחכם לעצמנו דעה כל עוד הממשלה מרש הומיעה עם חזכנית הזאת.

ד"ר גרינבאום: במכתב הלואי ששלחתי לכם כחבתי, שהיות וזה בעד ואשרן במינו לחיכוך תכנית כללית - על כל פנים במדינת ישראל יאני מבקש מכל חבר ועדה להביע את בקורתו על התכנית וכן להציע שנויים הנראים לו. נדמה לי, שלו היה נכבד כאן מר בן-גוריון היה מבקש מכם להגיד, גמתי, לפי דעתכם, אפשר לשפר, או לשנות את התכנית.

היו"ר מ. בדר: אני מודה לד"ר גרינבאום על הרמאות ואתו נמשיך את הדיון בתכנית הכיחות ל-4 שנים בעוד שבועיים.

הישיבה ננעלה בשעה 13.15